
Prawna ochrona dzieci
przed cyberprzemocą.
Analiza przepisów prawnych.
Doświadczenia Helpline.org.pl

Justyna Podlewska, Weronika Sobierajska

Niniejszy artykuł jest opisem działań, doświadczeń i porad prawnych Helpline.org.pl – zespołu powołanego do przeciwdziałania i powstrzymywania przemocy wobec dzieci i młodzieży przy użyciu Internetu i telefonii komórkowej. Najważniejsze i najczęściej występujące formy przemocy w Internecie zostaną omówione w aspekcie prawnym. Liczne formy cyberprzemocy zostały podzielone na pięć głównych kategorii. Poniżej znajduje się krótka charakterystyka poszczególnych kategorii oraz przykłady otrzymywanych przez zespół Helpline.org.pl zgłoszeń w zakresie każdej z nich. Każda z kategorii opatrzona jest również krótkim komentarzem prawnika oraz konsultanta zespołu Helpline.org.pl.

Mimo, iż w chwili obecnej polskie prawo nie zapewnia w pełni skutecznej ochrony małoletnich przed cyberprzemocą, to wykorzystując istniejące regulacje prawne można w pewnym zakresie chronić małoletnie ofiary przemocy w Internecie.

W przypadku cyberprzemocy dostępne są dwie drogi ochrony prawnej: **karna** i **cywilna**. Jest to istotne rozróżnienie ze względu na fakt, iż mnogość możliwości działań przemocowych przy użyciu nowych technologii powoduje, że przestępstwa zawarte w kodeksie karnym nie obejmują ich swoim zakresem. W związku z tym, w niektórych przypadkach, niemożliwe jest skierowanie sprawy do postępowania karnego (zgłoszenia jako przestępstwa). W takich sytuacjach konieczne jest posłużenie się drogą cywilną, czyli drogą roszczeń odszkodowawczych.

Należy pamiętać, że:

- ⇒ w przypadku cyberprzemocy w stosunku do dzieci, czyli osób poniżej 18 r.ż., wszystkie działania prawne realizują rodzice lub opiekunowie prawni. Nie jest możliwe dochodzenie odpowiedzialności prawnej dziecka pokrzywdzonego cyberprzemocą bez współpracy z rodzicami.

-
- ⇒ Niezależnie od formy cyberprzemocy, jeżeli podejrzewamy, że sprawcą cyberprzemocy jest osoba poniżej 17 r.ż., działania w sprawie realizuje sąd rodzinny i nieletnich, właściwy ze względu na miejsce pobytu ewentualnego sprawcy cyberprzemocy. Tam należy złożyć informację o doświadczanej przez dziecko cyberprzemocy.
 - ⇒ Jeżeli zgłosimy przestępstwo, a policja i prokuratura rozpoczną postępowanie, dziecko jako pokrzywdzony jest jednocześnie świadkiem przestępstwa i w związku z tym będzie przesłuchiwane.
 - ⇒ W polskim prawie istnieje obowiązek zawiadomienia o przestępstwie. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję. Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję (art. 304 § 1 i 2 k.p.k.). W przypadku cyberprzemocy przestępstwami ściganymi z urzędu są: włamania, groźby: karalna i bezprawna. Jeżeli posiada się wiedzę o tych przestępstwach należy zawiadomić policję lub prokuraturę.

Poniżej znajduje się krótki komentarz do najczęściej występujących form cyberprzemocy, przedstawiający możliwości działania oraz sposoby dochodzenia odpowiedzialności prawnej sprawcy.

1. Naruszenie dóbr osobistych, a w szczególności nazwiska lub pseudonimu i wizerunku oraz czci

◆ Naruszenie wizerunku:

Działania:

- Upublicznianie wizerunku, nazwiska, pseudonimu osoby bez zgody, bez wiedzy lub wbrew woli ich właściciela.

Formy:

- Umieszczenie zdjęcia lub filmu przedstawiającego kogoś na stronie internetowej, na blogu, w serwisie społecznościowym itp.
- Rozesłanie zdjęcia przedstawiającego kogoś lub filmiku z czyimś udziałem e-mailem, telefonem komórkowym.

Jak prawo chroni dzieci:

Konstytucja

Art. 47.

Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

Konwencja o Prawach Dziecka

Art. 8.

1. Państwa-Strony podejmują działania mające na celu poszanowanie prawa dziecka do zachowania jego tożsamości w tym obywatelstwa, nazwiska, stosunków rodzinnych zgodnych z prawem, z wyłączeniem bezprawnych ingerencji.
2. W przypadku, gdy dziecko zostało bezprawnie pozbawione części lub wszystkich elementów swojej tożsamości, Państwa-Strony okażą właściwą pomoc i ochronę w celu jak najszybszego przywrócenia jego tożsamości.

Kodeks cywilny

Art. 23.

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Art. 24.

- § 1. Ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba, że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny.
- § 2. Jeżeli wskutek naruszenia dobra osobistego została wyrządzona szkoda majątkowa, poszkodowany może żądać jej naprawienia na zasadach ogólnych.
- § 3. Przepisy powyższe nie uchybiają uprawnieniom przewidzianym w innych przepisach, w szczególności w prawie autorskim oraz w prawie wynalazczym.

Przykłady

- ⇒ *Ktoś na naszej klasie założył konto i się przede mną podszył i tam są moje zdjęcia z różnych wycieczek szkolnych i z basenu. Te zdjęcia są okropne! Wszyscy je oglądają i teraz śmieją się ze mnie. A w danych napisali, że jestem chętna i takie okropne rzeczy. Bardzo się wstydzę...*
- ⇒ *Dzwoniłam do Was w sprawie zrzucenia do Internetu mojego nagiego zdjęcia na serwis fotka.pl. Zrobił to chyba mój chłopak, bo tylko on miał to zdjęcie. A zerwaliśmy i teraz on się mści...*

Jedną z najpopularniejszych form cyberprzemocy zgłaszanych w Helpline.org.pl jest wykorzystywanie czyjegoś wizerunku. Mowa tu o sytuacji, gdy przedstawiające kogoś zdjęcie

© geewhiz - Fotolia.com

lub filmik z czyimś udziałem staje się narzędziem przemocy rówieśniczej. W posiadanie owych zdjęć i filmików przesładowcy mogą wchodzić na dwa sposoby: mogą sami je wykonać (najczęściej bez wiedzy i zgody, a czasem wbrew woli danych osób) lub zdobyć je poprzez skopiowanie z jakiegoś miejsca w Internecie. Młodzi internauci nieświadomi zagrożenia wiążącego się z umieszczaniem swoich zdjęć w Internecie często na różnych portalach społecznościowych, fotoblogach i w miejscach tym podobnych udostępniają do oglądania ich dziesiątki. Tak zdobyte materiały są później umieszczane w Internecie np. na specjalnie stworzonych profilach, kontach czy blogach, często opatrzone są niechcianymi i niemiłymi dla właściciela wizerunku komentarzami. Posiadanie materiałów takich jak zdjęcie czy film otwiera również furtkę do szeregu działań, mających na celu ośmieszenie dziecka.

Komentarz prawnika

W przypadku bezprawnego użycia wizerunku, imienia i nazwiska lub pseudonimu dziecka mamy do czynienia z naruszeniem jego dóbr osobistych. Drogą ochrony prawnej jest droga cywilna. Jeżeli sprawcą jest osoba pełnoletnia możemy w imieniu naszego dziecka domagać się zaniechania naruszenia, usunięcia skutków naruszenia, a także zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub zapłaty odpowiedniej sumy na wskazany cel społeczny.

Uprawnienie to realizujemy przez sformułowanie pozwu do sądu cywilnego, właściwego **dla miejsca zamieszkania pozwanego**, czyli sprawcy naruszenia dóbr lub **dla miejsca dokonania naruszenia**. Oznacza to, że musimy dokładnie wiedzieć kim jest naruszający i gdzie mieszka, ponadto należy udowodnić naruszenie dóbr. Od pozwu należy wnieść opłatę, w przypadku spraw dotyczących dóbr osobistych, wysokość tej opłaty kształtuje się w granicach od 30 do 600 zł.

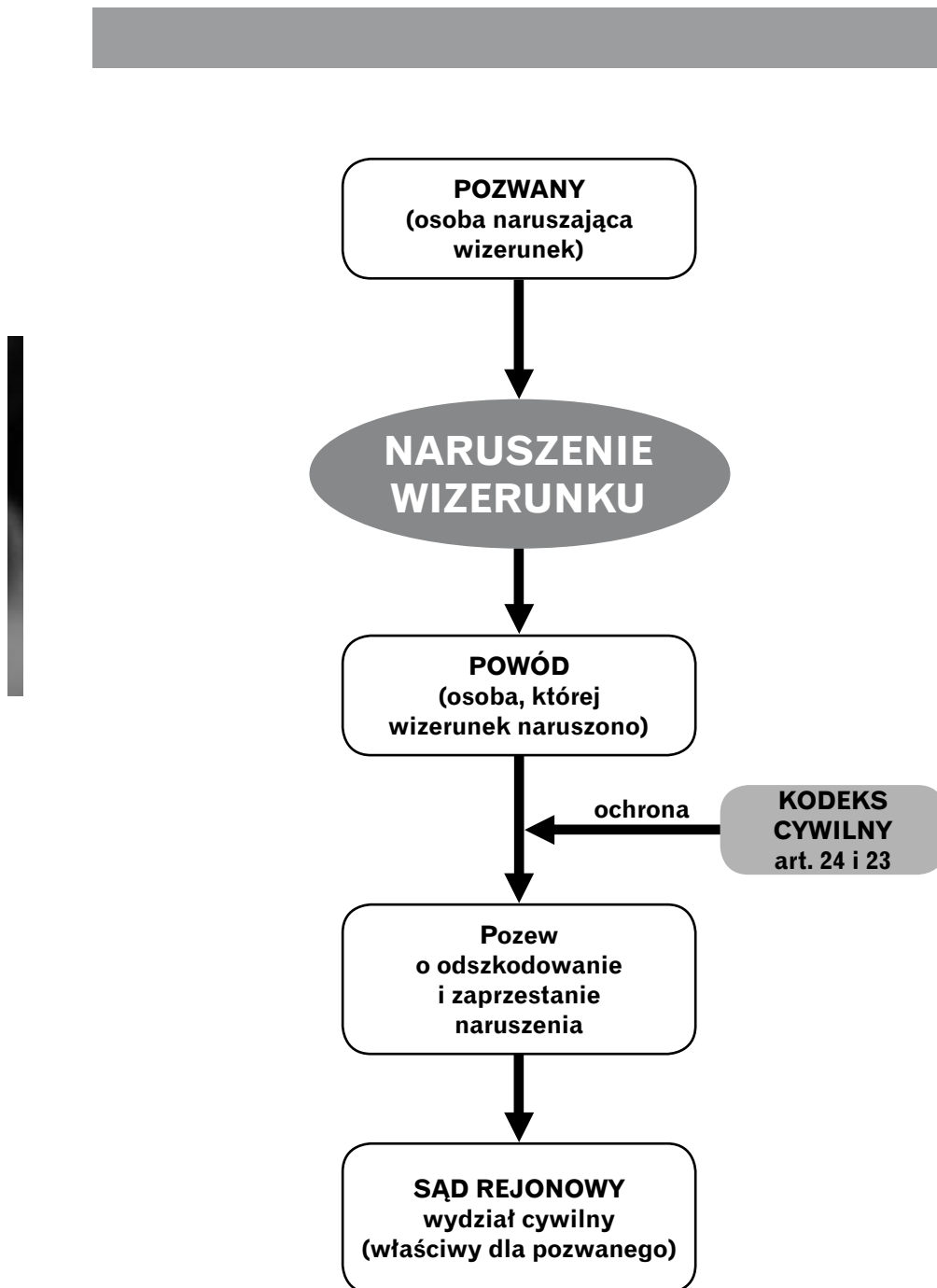

© ABC photos - Fotolia.com

Pozew powinien obejmować następujące elementy:

1. Określenie sądu do którego jest kierowany (Sąd Okręgowy, Wydział Cywilny w
2. Dokładne oznaczenie stron i przedstawicieli ustawowych wraz z danymi obejmującymi miejsce zamieszkania.
4. Nazwę pisma – pozew o ochronę dóbr osobistych oraz o zapłatę kwoty
5. Określenie żądania pozwu oraz przytoczenie okoliczności, dowodów uzasadniających to żądanie.
6. Podpisy powoda, ewentualnie przedstawiciela ustawowego.
7. Wymienienie załączników. (Patrz wzór nr 1 str. 48)

Szczególnym rodzajem naruszenia wizerunku jest opublikowanie w Internecie zdjęcia lub filmu przedstawiającego nagie dziecko. W przypadku tym, co prawda mamy do czynienia z naruszeniem wizerunku, należy jednak podkreślić, że opublikowanie w Internecie, w jakiegokolwiek formie, zdjęcia nagiego dziecka (osoby poniżej 18 r.ż.) jest także przestępstwem rozpowszechniania pornografii z udziałem małoletniego

Schemat 1. Procedura postępowania w sprawie naruszenia wizerunku.

z art.202 § 3 kk „kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub postugiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8”. Jest to przestępstwo ścigane z urzędu, zatem należy zgłosić je w formie zawiadomienia o przestępstwie do prokuratury.

◆ **Naruszenie czci (zniesławienie, znieważenie)**

Działania:

- Wszelkie zachowania uwłaczające czyjejs godności, stanowiące przejaw lekceważenia oraz pogardy.
- Znieważenie drugiej osoby w Internecie lub przy użyciu innych technologii komunikacyjnych.
- Pomówienie (oszczerstwo) o takie postępowanie lub właściwości, które mogą daną osobę poniżyć w opinii publicznej.
- Użycie wizerunku osoby w celu jej ośmieszenia, upokorzenia.
- Wypowiadanie pod adresem pokrzywdzonego znieważających go wulgaryzmów lub epitetów.

Formy:

- Umieszczenie wizerunku osoby w celu jej ośmieszenia np. na stronie internetowej, na blogu, w serwisie społecznościowym, rozesłanie e-mailem lub za pomocą telefonu komórkowego.
- Umieszczanie w Internecie lub przesyłanie drogą e-mailową, przy użyciu komunikatorów, serwisów społecznościowych, za pomocą telefonu komórkowego itp. obrażających kogoś treści i opinii.
- Tworzenie kompromitujących i ośmieszających stron internetowych, blogów, fałszywych kont i profili w serwisach społecznościowych.
- Rozsyłanie drogą e-mailową lub przy pomocy telefonu komórkowego różnego rodzaju kompromitujących materiałów.

Konwencja o Prawach Dziecka

Art. 8.

1. Państwa-Strony podejmują działania mające na celu poszanowanie prawa dziecka do zachowania jego tożsamości, w tym obywatelstwa, nazwiska, stosunków rodzinnych, zgodnych z prawem, z wyłączeniem bezprawnych ingerencji.

2. W przypadku, gdy dziecko zostało bezprawnie pozbawione części lub wszystkich elementów swojej tożsamości, Państwa-Strony okażą właściwą pomoc i ochronę w celu jak najszybszego przywrócenia jego tożsamości.

Kodeks karny

Art. 212.

- § 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie, karze ograniczenia albo pozbawienia wolności do roku.
- § 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- § 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.
- § 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art. 216.

- § 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.
- § 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
- § 3. Jeżeli zniewagę wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności cielesnej lub zniewagą wzajemną, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.
- § 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.
- § 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Przykłady:

- ⇒ *Dostałam wczoraj link do takiego filmiku na youtube. Moja koleżanka napisała mi że dużo osób ode mnie ze szkoły dostało na GG taki link. A na tym filmiku jest jak jedna dziewczyna od nas*

ze szkoły robi siku. Jest mi jej bardzo szkoda. Czy mogę jej jakoś pomóc?

⇒ *Podobno jedna dziewczyna umieściła na swoim blogu opowieść o mnie. Pisze tam nieprawdziwe rzeczy, które mnie obrażają, a najgorsze jest, że podaje tam moje dane i mój nr GG, żeby inni mogli mi pisać jaka jestem głupia...*

Dla dzieci, zwłaszcza tych nastoletnich, niezwykle ważną rolę odgrywa wygląd oraz pozycja w grupie społecznej. Osoby w tym wieku często nie potrafią zachowywać zdrowego dystansu do mankamentów swojej urody czy swoich ograniczeń. Zabiegając o akceptację wśród rówieśników szukają samoakceptacji. Dlatego też ogromnie krzywdzące są dla młodych ludzi sytuacje ośmieszania ich w oczach zarówno ich kolegów jak i osób dorosłych. Naśmiewanie się z czyichś wad takich jak otyłość czy trądzik, przezywanie kogoś, wymyślanie nieprawdziwych, kompromitujących historii na czyjś temat, to często występujące w szkole formy przemocy psychicznej. Umieszczenie jednak takich treści w cyberprzestrzeni stwarza w dzieciach poczucie globalności ich upokorzenia, a jednocześnie potęguje ich rozpacz w związku z bezradnością wobec tych praktyk. W związku z bardzo dużą wrażliwością dzieci wobec tego rodzaju form krzywdzenia, nie można ich lekceważyć pomimo, że czasem wydają się nam dorosłym mało szkodliwe czy wręcz absurdalne.

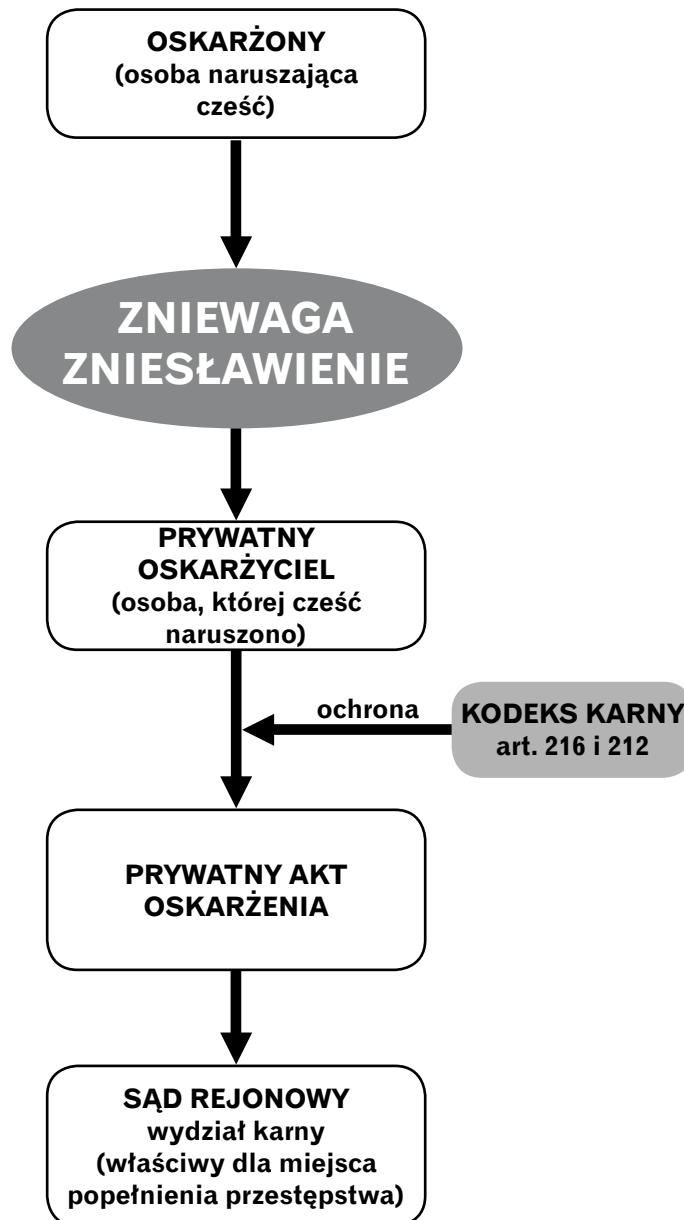
Komentarz prawnika

Opisane powyżej formy cyberprzemocy można określić jako przestępstwo znieważenia lub zniewagi opisane w kodeksie karnym. Zatem w tym przypadku do ochrony dziecka wykorzystać należy drogę karną.

Podkreślić należy, że oba te przestępstwa są prywatnoskargowe, co oznacza, że osoba pokrzywdzona lub jej przedstawiciel prawny muszą sformułować prywatny akt oskarżenia i złożyć go w sądzie rejonowym, wydziale karnym właściwym ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.

W tym przypadku należy również mieć wiedzę o tym, kto jest sprawcą przestępstwa, a także posiadać jego dokładne dane oraz dowody popełnionego przestępstwa. Dowodami w tego rodzaju sprawie mogą być materiały z Internetu zgrane na płytę lub inny nośnik, ewentualnie wydrukowane, z podaniem adresów danych stron internetowych, na których były prezentowane. Dowodem mogą być również zeznania świadków, którzy słyszeli lub widzieli okoliczności nagrania i samo nagranie.

Jeżeli sprawcą cyberprzemocy jest osoba poniżej 17 roku życia, działania w sprawie realizuje sąd rodzinny i nieletnich – tam składamy zawiadomienie o czynnie zabronionym. (Patrz wzór nr 2 str. 51)

Schemat 2. Procedura postępowania w przypadku zniewagi i zniesławienia.

2. Włamania

Działania:

- Włamanie do miejsca w Internecie strzeżonego hasłem lub innym zabezpieczeniem.

Formy

- Włamania na:
 - konto e-mailowe,
 - profil w serwisie społecznościowym,
 - na bloga,
 - inne miejsce strzeżone hasłem lub innym zabezpieczeniem w celu uzyskania jakichś informacji.
- Włamanie (jak wyżej) oraz wprowadzanie zmian typu: zmiana hasła, dokonanie zmian w treści czy w wyglądzie strony/profilu, dodanie lub usunięcie zdjęć, niszczenie, uszkodzanie.

Jak prawo chroni dzieci:

Konwencja o Prawach Dziecka

Art. 16.

1. Żadne dziecko nie będzie podlegało arbitralnej lub bezprawnej ingerencji w sferę jego życia prywatnego, rodzinnego lub domowego czy w korespondencję ani bezprawnym zamachom na jego honor i reputację.
2. Dziecko ma prawo do ochrony prawnej przeciwko tego rodzaju ingerencji lub zamachom.

Kodeks karny

Art. 267.

- § 1. Kto bez uprawnienia uzyskuje informację dla niego nie przeznaczoną, otwierając zamknięte pismo, podłączając się do przewodu służącego do przekazywania informacji lub przełamując elektroniczne, magnetyczne albo inne szczególne jej zabezpieczenie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto w celu uzyskania informacji, do której nie jest uprawniony, zakłada lub posługuje się urządzeniem podsłuchowym, wizualnym albo innym urządzeniem specjalnym.

§ 3. Tej samej karze podlega, kto informację uzyskaną w sposób określony w § 1 lub 2 ujawnia innej osobie.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1–3 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 268a.

§ 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, niszczy, uszkadza, usuwa, zmienia lub utrudnia dostęp do danych informatycznych albo w istotnym stopniu zakłóca lub uniemożliwia automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie takich danych, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto, dopuszczając się czynu określonego w § 1, wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Przykłady:

⇒ *Ktoś włamał się na mojego bloga i wszystko tam popsuł. Moje zdjęcia są przerobione, że jestem gruby i mam pryszczki i są jeszcze kłamliwe teksty o mnie, które obrażają mnie i moją rodzinę. Ktoś zmienił też moje hasło i teraz nie mogę tego usunąć...*

⇒ *Ktoś się włamał na moje epulsa i ukradł moje epulsary!! Bardzo ciężko na nie pracowałam i teraz nie wiem co mam zrobić. To niesprawiedliwe.*

⇒ *W ostatnim czasie najwyraźniej ktoś włamuje się na skrzynkę e-mailową mojej córki. Jej znajomi otrzymują rzekomo od niej różne wiadomości (w tym też o treści nieprzyzwoitej), podczas gdy to nie ona jest ich adresatem. Dzwoniła do mnie dziś mama jednej z koleżanek córki i była oburzona takim postępowaniem. Trudno mi było jej wytłumaczyć, że to nie moja córka. Co możemy zrobić?*

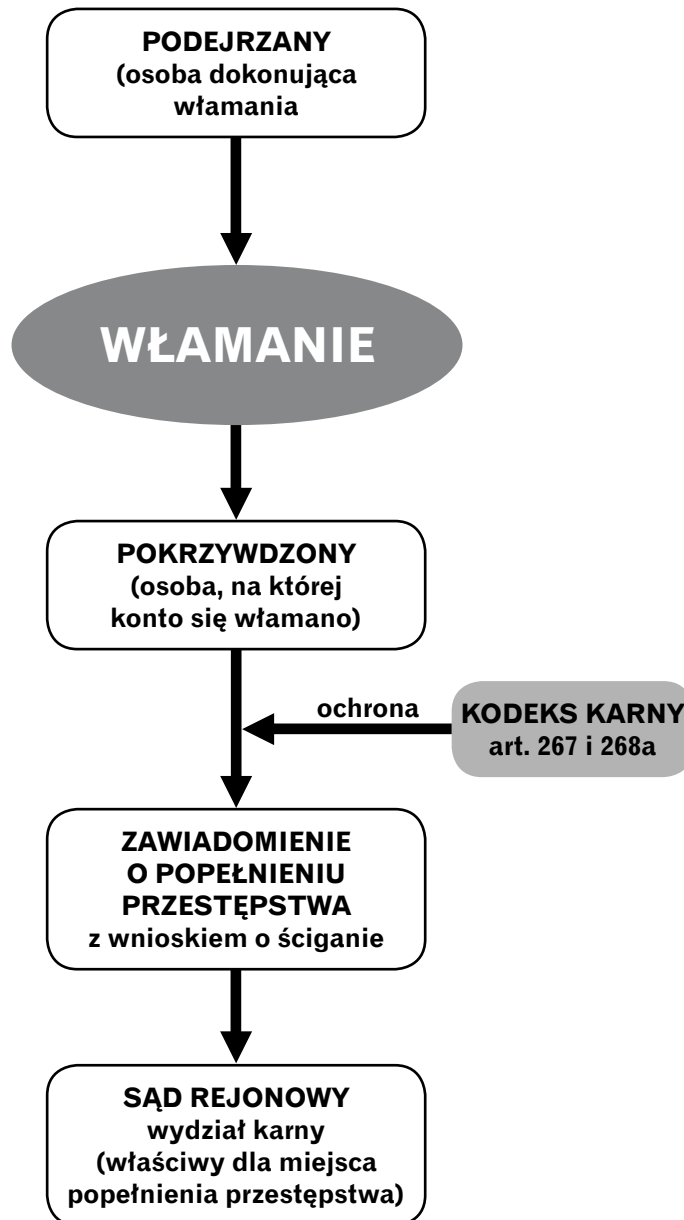
⇒ *W ubiegłym roku spotykałam się z pewnym 18-to letnim chłopakiem. Na początku wszystko było dobrze, ale szybko okazało się, że on jest bardzo zazdrosny o mnie. Już minęło kilka miesięcy od kiedy nie jesteśmy razem, a on wciąż mi pisze, że nigdy ze mnie nie zrezygnuje. Jakiś czas temu zauważyłam, że na mojej skrzynce e-mailowej pojawiają się wiadomości, które oznaczone są jako przeczytane, choć ja nie otwierałam ich. Myślałam, że to jakieś*

problemy z portalem. Wczoraj dostałam informację od naszego wspólnego znajomego, że Paweł robi mi jakieś świństwa i że włamuje się na moje Gadu-Gadu i skrzynkę e-mailową i wszystko czyta. Co mogę zrobić, żeby się od niego uwolnić!?

Wśród otrzymywanych przez Helpline.org.pl zgłoszeń o cyberprzemocy istotną część stanowią zgłoszenia dotyczące włamań. Przez włamanie rozumiemy taką sytuację, gdy bezprawnie zostaje przełamane w Internecie zabezpieczenie: hasła, kody dostępu, itp. Włamanie na czyjeś konto jest kolejną formą cyberprzemocy, gdyż godzi w ważne dla dzieci prawo do prywatności. Młodzi internauci często dużo pracy wkładają w przygotowanie swojego bloga czy konta w serwisie społecznościowym. Często jest on niczym ich wizytówka, dlatego są bardzo zaangażowani w to, by był on jak najbardziej atrakcyjny i oryginalny. Podobnie jest z kontami w serwisach społecznościowych, które stają się przestrzenią spotkań z rówieśnikami – nie widać tam czyjegoś stroju ani makijażu, widać natomiast czyjś interfejs. Dlatego sytuacje włamania i niszczenia czy dokonywania zmian w tego rodzaju miejscach wiążą się z bardzo dużymi emocjami dzieci. W kategorii włamań mieści się również szereg działań związanych z nieuprawnionym dostępem na konto e-mailowe, czy na komunikatory. Włamania te najczęściej dokonywane są w celu zdobycia informacji o dziecku, co spotyka się z poczuciem naruszenia prywatności oraz ze sprzeciwem dzieci podobnym jak u dorosłych.

Komentarz prawnika

W sytuacjach opisanych powyżej naruszeń prawa wykorzystujemy drogę karną. Opisane przypadki wyczerpują znamiona przestępstwa z artykułów: 267 i 278 a kk. Są to przestępstwa publicznoskargowe, co oznacza, że pokrzywdzony lub jego przedstawiciel musi złożyć zawiadomienie na policję lub do prokuratury, właściwej ze względu na miejsce popełnienia czynu, o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Instytucje te zajmą się wyjaśnieniem okoliczności sprawy. W zawiadomieniu nie trzeba określać sprawcy, gdyż rolą policji i prokuratury jest znaleźć sprawcę i udowodnić mu winę. Nie oznacza to jednak, że jesteśmy zwolnieni z obowiązku podania faktów i okoliczności czynu. Należy w zawiadomieniu podać wszystkie okoliczności czynu, dowody, jeśli się takie posiada oraz podać osoby które mogłyby być świadkami. Należy liczyć się także z faktem, że pokrzywdzone przestępstwem małoletnie dziecko będzie przesłuchiwane. Oba te przestępstwa są przestępstwami ściganymi na wniosek pokrzywdzonego, zatem, aby rozpoczęły się działania prawne rodzic/opiekun prawny pokrzywdzonego musi w zawiadomieniu złożyć wyraźny wniosek o ściganie. Dziecku jako pokrzywdzonemu

Schemat 3. Procedura postępowania w przypadku włamania

i świadkowi tego przestępstwa nie będzie przysługiwała ochrona z art. 185 a i b kpk, czyli jednorazowe przesłuchanie w przyjaznym pokoju przesłuchań w toku całego postępowania. (Patrz wzór nr 3 str. 53)

3. Groźby

Działania:

- Groźenie komuś popełnieniem przestępstwa (np. pozbawieniem życia) przez Internet.
- Kierowanie do dziecka, za pomocą narzędzi dostępnych w Internecie, gróźb w celu zmuszenia go do określonego działania, w taki sposób, że groźba ta wzbudza obawę, że zostanie popełniona.

Formy:

- Przesyłanie gróźb drogą e-mailową lub za pomocą innych narzędzi dostępnych w Internecie, takich jak czat, komunikatory, forum.
- Groźenie innej osobie przy użyciu Internetu lub telefonu komórkowego stosując słowo, pismo, gest lub inne zachowanie oddziałujące na psychikę odbiorcy.

Jak prawo chroni dzieci:

Konwencja o Prawach Dziecka

Art. 19.

1. Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe kroki w dziedzinie ustawodawczej, administracyjnej, społecznej oraz wychowawczej dla ochrony dziecka przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania bądź złego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych, dzieci pozostających pod opieką rodzica(ów), opiekuna(ów) prawnego(ych) lub innej osoby sprawującej opiekę nad dzieckiem.

Kodeks karny

Art. 190.

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną

obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 191.

§ 1. Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w sposób określony w § 1 w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Przykłady:

Ostatnio dostaję na GG różne groźby. Na początku nie przejmowałam się tym i zablokowałam tą osobę, ale ona teraz wciąż pisze do mnie z nowych numerów i raz napisała mi gdzie mieszkam i że przyjdzie pod mój dom kiedyś i mnie zleje. Teraz się boję wychodzić sama...

Kiedyś rozmawiałam z jednym Krzyśkiem na czacie i myślałam, że to mój przyjaciel. On się chyba później we mnie zakochał. Ale ja nie chciałam, żeby to było coś więcej. Niestety, wysłałam mu kiedyś kilka bardzo prywatnych zdjęć i teraz on pisze, że jeśli nie spotkam się z nim to on wyśle te zdjęcie moim rodzicom i nauczycielom na naszej klasie. Wiem, że byłam głupia, ale teraz nie wiem co zrobić...

Od jakiegoś czasu dostaję bardzo dziwne e-maile od jakiegoś anonimusa. Na początku to były zdjęcia umarłych ludzi z podpisem „już niedługo też cię to czeka”. A teraz ktoś zrobił fotomontaż mojego zdjęcia z naszej klasy i leżę na nim w trumnie, a pod spodem jest napis „trzeba było uważać”. I ten ktoś wie, gdzie chodzę do szkoły, bo na tym zdjęciu w tle był umieszczony nasz szkolny budynek. Boję, że to nie jest już tylko głupi żart, że to może naprawdę jakiś psychol...

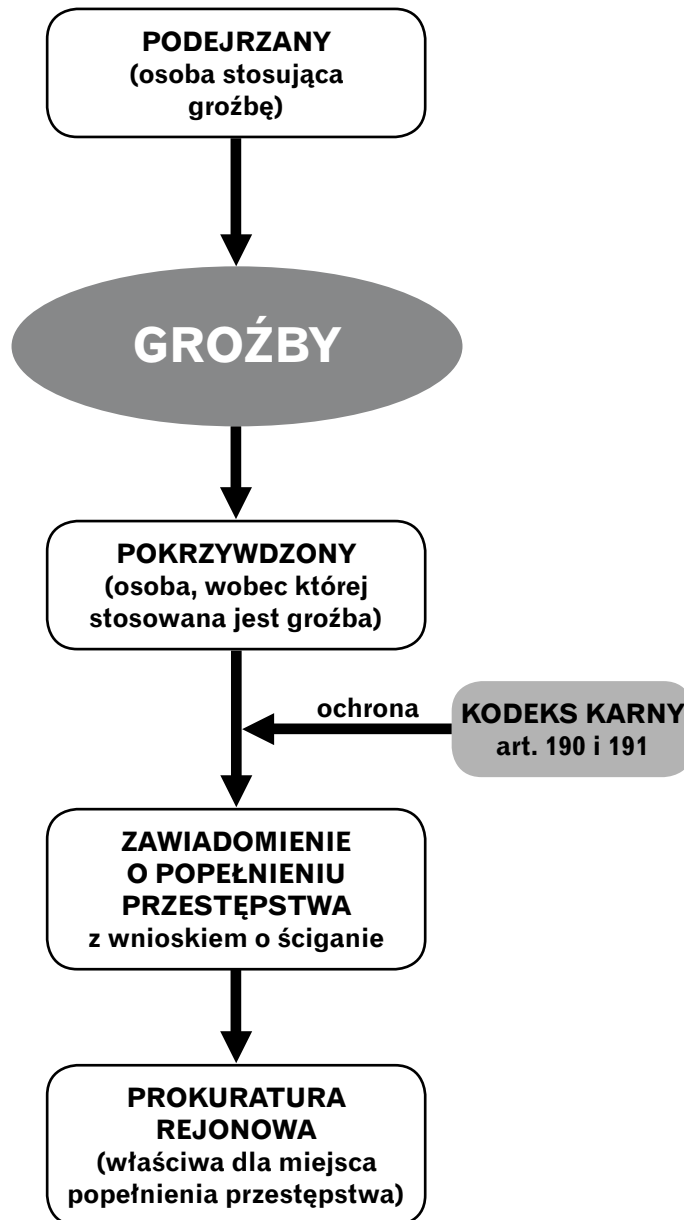
Groźenie komuś przy użyciu narzędzi dostępnych w Internecie jest wśród dzieci o tyle popularne, o ile wiąże się z poczuciem anonimowości i bezkarności. Młodzi internauci często nie zdają sobie sprawy z tego, że istnieje możliwość identyfikacji nadawcy danego komunikatu, że nie pozostaną bezkarni tylko dlatego, że w Internecie nikt ich nie znajdzie. Policja posiada specjalistyczne narzędzia, które umożliwiają identyfikację i dotarcie do twórców niedozwolonych treści.

Komentarz prawnika

W przypadku gdy dziecko jest ofiarą działań, które możemy określić jako groźby popełnienia przestępstwa (groźby karalne) jak w przykładzie 1 i 3 lub groźby w celu zmuszenia odbiorcy do określonego zachowania (groźby bezprawne) jak w przykładzie 2 należy zawiadomić policję lub prokuraturę właściwą ze względu na miejsce popełnienia czynu. Zgłoszenie powinno posiadać formę zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Groźbą bezprawną jest zarówno groźba, o której mowa w art. 190 kk, jak i groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub osoby mu najbliższej. Nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego, jeżeli ma ona jedynie na celu ochronę prawa naruszonego przestępstwem (art. 115 § 12 kk). W przypadku groźby bezprawnej, która jest przestępstwem wnioskowym należy dołączyć wnioski o ściganie.

Dalsze działania poprowadzą prokuratura i policja. Należy liczyć się z tym, że dziecko będzie przesłuchiwane, w tym wypadku przysługuje mu ochrona z art. 185 a i b kpk czyli jednorazowe przesłuchanie w toku całego postępowania w przyjaznym pokoju przesłuchań. Wzór zawiadomienia o przestępstwie jest analogiczny jak w przypadku włamania.

Schemat 4. Procedura postępowania w przypadku groźb.

4. Wulgaryzmy

Działania:

- Używanie w Internecie wulgarnych zwrotów (w miejscach dostępnych powszechnie, czyli nie wymagających np. znajomości hasła i logowania się).
- Umieszczenie w Internecie nieprzyzwoitego zdjęcia, rysunku, obrazu (w miejscach dostępnych powszechnie).

Formy:

- Nagminne używanie w Internecie, w miejscach komunikacji wielu osób (np. czat, forum) nieprzyzwoitych słów.
- Umieszczanie w Internecie, w miejscu powszechnie dostępnym zdjęć i obrazów o treści nieprzyzwoitej czy obsceniczej.

Jak prawo chroni dzieci:

Kodeks wykroczeń

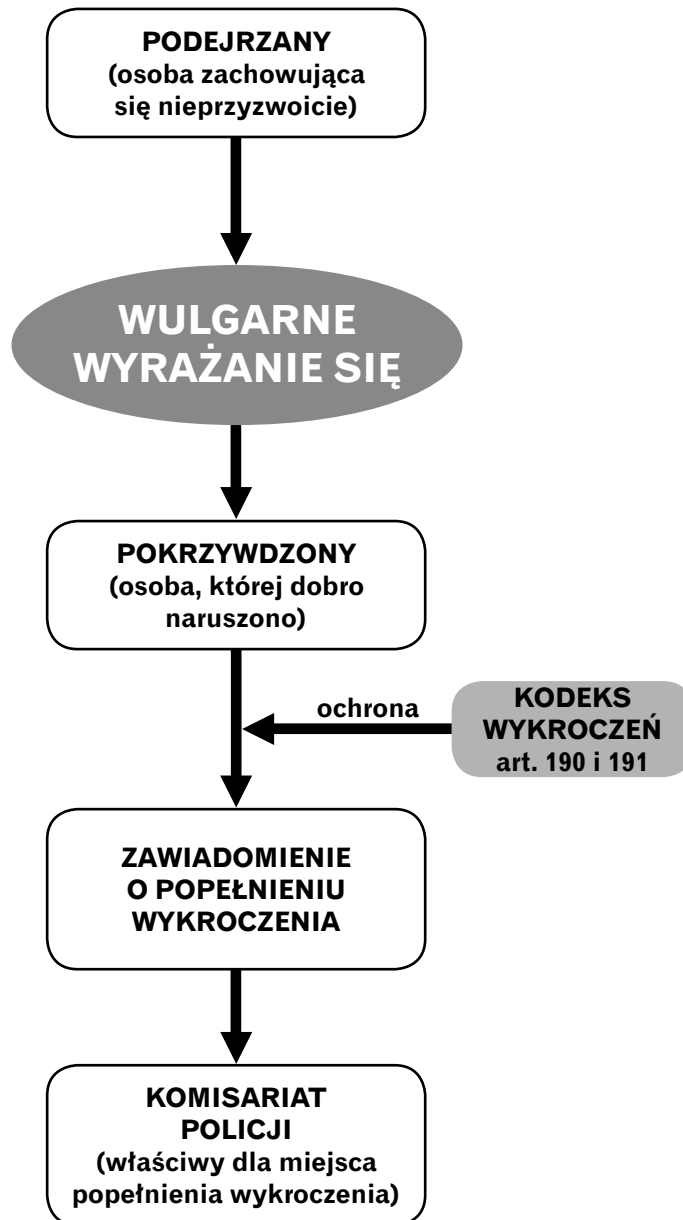
Art. 141.

Kto w miejscu publicznym umieszcza nieprzyzwoite ogłoszenie, napis lub rysunek albo używa słów nieprzyzwoitych, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 zł albo karze nagany.

Przykład

Mój 10-letni syn jest uczestnikiem forum dyskusyjnego „Klub Myszki Miki”. Od pewnego czasu ktoś pojawia się na tym forum i zostawia bardzo wulgarne komentarze i wpisy. Nie tylko bluźga, ale czasem nawet przeklina innych uczestników. Administracja forum nie reaguje wystarczająco szybko i komentarze te są widoczne dla dzieci czasem nawet kilka dni. To niedopuszczalne zwłaszcza, że uczestnicy forum mają średnio 9–11 lat...

Wśród otrzymywanych w Helpline.org.pl zgłoszeń i pytań od dzieci i młodzieży, należy wyróżnić także te, dotyczące nieestosownego „zachowania się” w Internecie. Dzieci, zwłaszcza ci najmłodsi użytkownicy Internetu, często czują się zawstydzone lub zażenowane tym, co w Internecie zobaczą lub przeczytają. Zdarza się

Schemat 5. Procedura postępowania w przypadku wulgaryzmów.

niestety, że dziecko trafia w Internecie na treści nieprzyzwoite, do których należą również wulgarne wypowiedzi, przezwiska, tzw. bluzganie. Bywa jednak również, że ktoś staje się obiektem takich wyzwisk. Wśród starszej już młodzieży jest to często, znaną z podwórka, formą słownych potyczek, którą traktuje się z przymrużeniem oka. Często jednak przezwiska takie są dla odbiorców szokujące oraz bardzo krzywdzące i przejmujące.

Komentarz prawnika

Takie działania to olbrzymi problem, występują one często w Internecie. Jest to wykroczenie i należy zgłosić je na policję. Należy jednak pamiętać, że jeżeli potencjalnymi sprawcami są małoletni, to sprawą zajmie się sąd rodzinny i nieletnich. Rodzice lub opiekunowie dziecka mogą sami bezpośrednio zgłosić zachowania małoletniego w sądzie rodzinnym i nieletnich lub zgłoszenia dokona policja, jeżeli wykryje, że sprawcami są małoletni. (Patrz wzór nr 4 str. 55)

5. Nękanie

Działania:

- Złośliwe niepokojenie jakiejś osoby w celu dokuczenia jej poprzez wykorzystanie Internetu.
- Wielokrotne powtarzanie jakiegoś działania w Internecie skierowanego na jakąś osobę wbrew jej woli.

Formy:

- Wielokrotne wysyłanie komuś w Internecie lub przy użyciu telefonu komórkowego niechcianych lub uprzykrzających informacji, obrazów, linków, itp., zwłaszcza, gdy dokonuje się tego korzystając z różnych form internetowej komunikacji naraz.
- Bardzo częste wysyłanie komuś e-maili i informacji za pomocą komunikatorów, czatów, pomimo wyraźnej niezgody odbiorcy.
- Wpisywanie bardzo dużej ilości niechcianych komentarzy pod zdjęciami czy wypowiedziami danej osoby w internecie.

Jak prawo chroni dzieci:

Kodeks wykroczeń

Art. 107.

Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 zł albo karze nagany.

Przykład

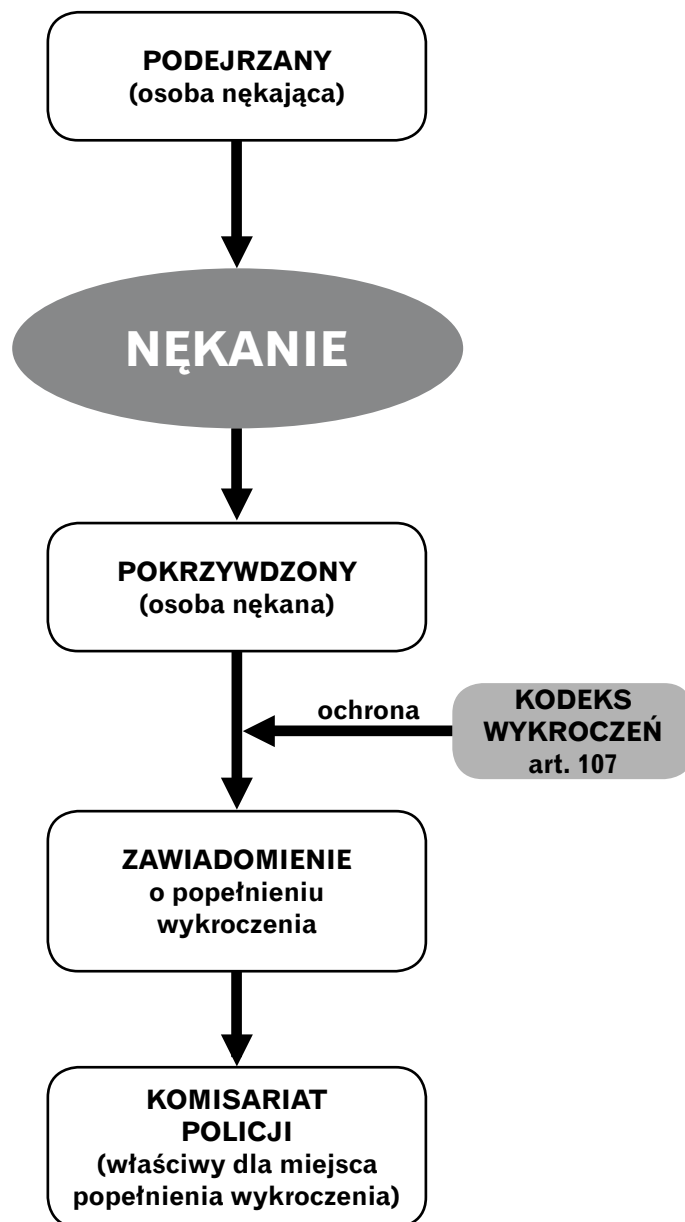
Jestem mamą 11-letniego Kamila. Od jakiegoś czasu syn na adres e-mailowy mnóstwo wiadomości o niemiłej treści typu: „wiesz, że w klasie nikt Cię nie lubi”, „Ale mi Ciebie szkoda, że jesteś taki brzydki” i wiele podobnych. Podobne komunikaty syn otrzymuje na Gadu-Gadu, pomimo, że blokujemy numery tych kont ktoś najwyraźniej zakłada wciąż nowe. Podejrzewam, że odpowiedzialni są za to dwaj chłopcy z klasy syna, ale nie wiem tego na pewno. Proszę o informację, co mogę zrobić w tej sytuacji.

Nękanie jest formą cyberprzemocy wiążącą się z nachalnością i uporem nadawcy, który przez liczbę i intensywność nadawanych komunikatów chce osiągnąć postawiony sobie cel. Czasem zależy mu na tym, by kogoś przekonać do jakiejś czynności, czasem chodzi o przestraszenie kogoś, a jeszcze innym razem o dokuczenie. Internet daje wiele możliwości kontaktu z daną osobą oraz sposobów oddziaływania na nią. „Bombardowanie” e-mailami, komunikatami na Gadu-Gadu, Skype, komentarzami do zdjęć i informacjami zostawianymi na kontach w serwisach społecznościowych wywołuje u odbiorców poczucie przytłoczenia, osaczenia i strach bądź złość.

Dzieci chcą unikać kontaktu z osobą nękającą, jednocześnie jednak nie chcą rezygnować ze swoich aktywności w Internecie i miejsc kontaktu z przyjaciółmi i znajomymi. Zrozumiały dylemat dziecka będzie mu dużo prościej rozstrzygnąć przy wsparciu i pomocy osób dorosłych.

Komentarz prawnika

W tym przypadku wymienione powyżej działania należy zgłosić na policję. Opisane formy cyberprzemocy są wykroczeniem. Procedura jest analogiczna jak w przypadku wulgaryzmów. (Patrz wzór nr 4 str. 55)

Schemat 6. Procedura postępowania w przypadku nękania.

Forma	Działanie	Ochrona	Podstawowa	Oskarżenie	Możliwości działania	
Naruszenie dóbr osobistych – naruszenie wizerunku	<p>Robienie kornuś zdjęć, nakręcanie filmików</p> <p>Upublicznianie czyje-gos zdjęcia lub filmu z czyjims udziałem (wizerunek danej osoby) bez zgody, bez wiedzy lub wbrew jej woli</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umieszczenie w Internecie (na stronie, blogu, na portalu społecznościowym itp.) • Rozesłanie e-mailem 	<p>kc art. 23 i 24</p> <p>Konstytucja art. 47</p> <p>Konwencja o Prawach Dziecka art. 8</p>	<p>Prawo do prywatności.</p> <p>Naruszenie dóbr osobistych (prawo do wizerunku)</p>	<p>Prywatnoskargowe</p>	<p>–</p> <p>Możliwość żądania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaniechania działania • Usunięcia skutków • Złożenia oświadczenia przez sprawcę • Zadośćuczynienia pieniężnego <p>- Zwroćcie się do administratorów i właścicieli stron</p> <p>- Dochodzenie odškodowania przed Sądem Cywilnym</p>	<p>Samo robienie zdjęć lub filmu nie jest zakazane!</p> <p>1. Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku: 1) osoby powszechnie znanej, osoby publicznej 2) osoby stanowiącej jedynie przedmiotem jakiegokolwiek zgromadzenia, krajoznawstwa, imprezy</p> <p>2. Trzeba znać dane sprawy! (ustalenie podmiotu i miejsca popełnienia czynu)</p>

Naruszenie czci (zniesławienie, znieważenie)	<p>Upublicznienie osmieszającego (przerobionego, w kompromitujących okolicznościach itp.) zdjęcia lub filmiku z czyims udziałem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Umieszczenie w Internecie (na stronie, na blogu, na portalu społecznościowym itp.) • Rozesłanie e-mailem 	kc art. 23 i 24 + kk art. 216	Zniewaga	Prywatnoskargowe	<p>- Zwrócenie się do administratorów i właścicieli stron</p> <p>- Złożenie prywatnego aktu oskarżenia do rejonowego sądu karnego</p>	<p>1. Gdy ktoś czuje się dotknięty czyimiś słowami lub opiniami</p> <p>2. Zachowanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uwłaczające godności człowieka • stanowiące przejaw lekceważenia oraz pogardy <p>3. Wypowiedane pod adresem pokrzywdzonego znieważających go wulgaryzmów lub epitetów (tylko z winy umyślnej!)</p>
		kc art. 23 i 24 + kk art. 212	Zniesławienie	Prywatnoskargowe	Jak wyżej	<p>1. Pomówienie (oszczerstwo) o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć osobę w opinii publicznej (ważny aspekt upublicznienia, który trzeba udowodnić)</p>

Forma	Działanie	Ochrona	Podstawowa	Oskarżenie	Możliwości działania	
Pornografia dziecięca	Upublicznianie zdjęć i filmów z udziałem nagich dzieci poniżej 18 r.ż.	kk art. 202	Przestępstwo przeciw wolności seksualnej. Przestępstwo rozpowszechniania pornografii z udziałem nieletniego	Publicznoskargowe	Złożenie zawiadomienia o przestępstwie na policję lub do prokuratury	Zawsze pornografia dziecięca
Wulgaryzmy	Stosowanie wulgaryzmów, które nie wyczerpują przesłanek zniewagi lub zniesławienia	kw art. 141	Wykroczenie przeciwko obyczajności publicznej	Publicznoskargowe	Powiadomienie policji o popełnieniu wykroczenia	
Włamanie	Włamanie na: • konto e-mailowe. Na profil w: • serwisie społecznościowym • na blogu • inne miejsce zastrzeżone hasłem lub innym zabezpieczeniem	kk art. 267	Przestępstwo przeciw ochronie informacji	Wnioskowe ścigane z urzędu	Wniosek o ściganie	1. Uzyskiwanie przez kogoś informacji dla niego nie przeznaczonej; • otwieranie zamkniętego pisma lub podłączenie się do przewodu • przelatanie zabezpieczenia (np. hasła)

	<p>Włamanie (jak wyżej) + Wprowadzenie zmian na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • koncie e-mailowym, • profilach serwisów społecznościowych, • blogach, • stronach internetowych itd. 	<p>kk art. 267 + kk art. 268a</p>	<p>Przestępstwo przeciw ochronie informacji – dokonywanie zmian</p>	<p>Wnioskowe ściganie z urzędu</p>	<p>Wniosek o ściganie</p>	<p>1. Zmiany w danych informatycznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • niszczenie • uszkadzanie • usuwanie • zmienianie • utrudnianie dostępu (np. zmiana hasła)
Nękanie	<p>Złośliwe niepokojenie kogoś przy użyciu narzędzi dostępnych w Internecie takich jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • komunikatory • czaty • forum • e-mail 	<p>kw art. 107</p>	<p>Wykroczenie przeciwko osobie</p>	<p>Prywatnoskargowa</p>	<p>Powiadomienie policji o popełnieniu wykroczenia</p>	

Wzór nr 1

Miejscowość, data

**Sąd Rejonowy
Wydział II Karny**

W

Oskarżyciel prywatny:
(imię, nazwisko rodzica/opiekuna prawnego, adres)

Przedstawiciel ustawy małej pokrzywdzonej:
.....
(imię, nazwisko, adres)

Oskarżony:
(imię, nazwisko, adres)

**Akt oskarżenia
w sprawie z oskarżenia prywatnego**

Wnoszę:

1. Akt oskarżenia przeciwko oskarżone-
mu o to, że w dniu stworzył i umieścił w Internecie blog
„Prawdziwa miłość”, na którym w nieprawdziwy i uwłaczający
sposób opisał swój związek z małą pokrzywdzoną, czym ją
znieważał tj. o czyn z art. 216 kodeksu karnego.
2. Zwolnienie oskarżyciela prywatnego z kosztów postępowania.

Uzasadnienie

Oskarżony poznał małą pokrzywdzoną będąc w ostatniej klasie li-
ceum ogólnokształcącego na wspólnej wycieczce
szkolnej trwającej od do

Przez około 6 m-cy mała i oskarżony „chodzili ze sobą”. W trakcie
trwania związku mała często skarżyła się, że oskarżony jest apodyk-
tyczny, że chce o wszystkim decydować sam, m. in. o tym jak wspólnie
mają spędzać czas.

Pokrzywdzona zerwała z oskarżonym wszelkie kontakty w r. Przyjaciółka pokrzywdzonej wielokrotnie słyszała, kiedy oskarżony mówił, że zniszczy pokrzywdzonej życie, że ją załatwi.

Dowód: Zeznania przyjaciółki

W
(data) pokrzywdzona wróciła ze szkoły zapłakana i powiedziała, że koledzy na boisku śmiali się z niej i krzyczeli, że jest łatwa i ma fajne ciało. Tak sytuacja trwa do chwili obecnej. Pokrzywdzona uzyskała informację, że w Internecie znajduje się blog na jej temat.

Okazało się, że oskarżony stworzył w Internecie blog o nazwie „Prawdziwa miłość”, na którym opisał swój związek z pokrzywdzoną. Opisał ich rzekome intymne przeżycia, umieścił na nim zdjęcia swoje oraz pokrzywdzonej, a także zdjęcia samej pokrzywdzonej, również fotomontaż, na których pokrzywdzona jest nago lub w erotycznych pozach i strojach. Przez okres 6 m-cy dodawał obraźliwe wpisy na temat jej urody, inteligencji oraz jej seksualności. Wszystkie te komentarze przedstawiają pokrzywdzoną w negatywnym świetle i są nieprawdziwe.

Dowód: Screen blogu.

Wybrane wpisy z blogu.

Fotomontaże zamieszczone na blogu.

Oskarżony wysłał link do wszystkich wspólnych znajomych, i kolegów z klasy pokrzywdzonej.

Dowód: Screen poczty e-mail.

Pokrzywdzona odmawia uczęszczania do szkoły, wstydzi się wychodzić z domu. W chwili obecnej jest pod opieką psychologa.

Dowód: Opinia psychologa.

Rodzice pokrzywdzonej próbowali rozmawiać z oskarżonym, aby zlikwidował blog i sprostował nieprawdziwe informacje. Oskarżony odmówił podjęcia jakichkolwiek działań.

Z uwagi na powyższe wnoszę o ukaranie oskarżonego jako winnego przestępstwa z art. 216 kodeksu karnego na karę grzywny. Jednocześnie wno-

szę o zobowiązanie oskarżonego do umieszczenia przeprosin w Internecie pod adresem w/w blogu.

Osoby podlegające wezwaniu na rozprawę:

1. Oskarżyciel prywatny:
(imię, nazwisko, adres)
2. Oskarżony:
(imię, nazwisko, adres)
3. Świadkowie:
.....
(imię, nazwisko, adres)
.....
(imię, nazwisko, adres)

Dołączane dowody:

1. Screen blogu.
2. Wybrane wpisy z blogu.
3. Fotomontaże zamieszczone na blogu.
4. Screen poczty e-mail.
5. Zaświadczenie od psychologa.

Załączniki:

1. Screen blogu.
2. Wybrane wpisy z blogu.
3. Fotomontaże zamieszczone na blogu.
4. Screen poczty e mail.
5. Zaświadczenie od psychologa.
6. Odpis aktu oskarżenia.

Uwagi:

1. Prywatny akt oskarżenia należy złożyć w sądzie rejonowym, wydziale karnym właściwym ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
2. Należy podać wszystkie dane oskarżonego.
3. Pismo należy uzasadnić i przedstawić dowody winy oskarżonego.
4. W przypadku zniewagi dokonanej w Internecie bardzo ważne jest zabezpieczenie dowodów. Należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, itp.) lub adres strony www, na której pojawiły się znieważające treści czy profil.

5. Pokrzywdzony mimo, iż niepełnoletni będzie uczestnikiem postępowania jako świadek.

Wzór nr 2

Miejscowość, data
Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich w
Przedstawiciel ustawy/rodzic dziecka <i>(imię, nazwisko, adres)</i>
Przedstawiciel ustawy małoletniego pokrzywdzonego: <i>(imię, nazwisko, adres)</i>
Zawiadomienie o czynie zabronionym
Zawiadamiam, że ur. w dniu <i>(imię i nazwisko, adres)</i> <i>(data)</i> umieściła w Internecie, na portalu YouTube.com film pt. „Zboczeniec”, na którym małoletnia pokrzywdzona wykonuje potrzeby fizjologiczne oraz w dniu, umieściła na portalu Wrzuta.pl zdjęcie pt. „Idiota”, na którym małoletnia pokrzywdzona dłubie w nosie, co spowodowało ośmieszenie jej na forum szkoły.
Uzasadnienie
W dniu córka zaprosiła do domu swoją najlepszą przyjaciółkę <i>(imię i nazwisko)</i> dziewczynka nocowała u nas. Obie dziewczynki spędziły cały wieczór w pokoju córki, bawiły się telefonami komórkowymi, robiły sobie zdjęcia i kręciły filmy. Córka pokazała mi zdjęcia i filmy, które koleżanka przesłała jej e-mailem. Były to zdjęcia w różnych sytuacjach oraz krótkie filmiki m. in. kiedy córka korzysta z toalety.

Kilka dni po tych wydarzeniach córka wróciła ze szkoły zapłakana, nie chciała o tym ze mną rozmawiać. Po kilku dniach córka powiedziała, że nie chce chodzić do tej szkoły i, że dzieci jej nie lubią i śmieją się z niej i nazywają ją; głupkiem, zбочeńcem i wariatką.

Udałam się do szkoły aby porozmawiać z wychowawcą, który potwierdził, że córka jest obiektem obraźliwych wyzwisk, że dzieci się z niej śmieją i że jest izolowana w grupie rówieśniczej. Polecił mi spotkanie z psychologiem szkolnym. Pani psycholog powiedziała mi, że zdjęcia córki oraz film z jej udziałem ktoś umieścił w Internecie i z tego powodu córka jest obiektem agresji rówieśników. Kiedy zobaczyłam film i zdjęcie poinformowałam panią psycholog, kto jest autorem filmu i kto mógł go zamieścić w Internecie. W szkole odbyło się spotkanie z moją córką, jej przyjaciółką i jej rodzicami, w obecności psychologa szkolnego. Przyjaciółka powiedziała, że umieściła film w Internecie bo był śmieszny i nie uważa, żeby to był problem. Rodzice ją poparli i powiedzieli, że cała ta sytuacja jest wymyślona przez moją córkę. Odmówili wszelkich form polubownego rozwiązania sprawy. Mając na uwadze powyższe fakty wnoszę o podjęcie działań prawnych przez Sąd.

Ponadto wnoszę o przeprowadzenie następujących dowodów:

1. Przesłuchanie psychologa szkolnego
(imię, nazwisko, adres szkoły)
2. Przesłuchanie wychowawcy córki
(imię, nazwisko, adres szkoły)
3. Przesłuchanie małoletniej autorki zamieszczenia filmu
(imię i nazwisko, adres)
4. Dołączenie zdjęć (5 szt.).
5. Zabezpieczenie telefonu komórkowego małoletniej
na którym znajdują się filmy z udziałem mojej córki.

.....

Załączniki:

1. Zdjęcia (5 szt.)
2. Odpisy pisma i załączników.

Uwagi:

1. Jeżeli sprawcą cyberprzemocy jest osoba niepełnoletnia informacje o przemocy należy złożyć w sądzie rodzinnym i nieletnich właściwym dla miejsca jej zamieszkania.
2. Należy opisać jakie działania miały miejsce wobec naszego dziecka.
3. Należy wskazać dane personalne sprawcy lub osoby która podejrzewamy o dokonanie czynu.
4. Opis sytuacji, która miała miejsce należy sporządzić zgodnie z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np. kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo).
5. Ważne jest aby przedstawić dowody czyli świadków, zrobić screen strony forum z zamieszczonymi zdjęciami. Można też wnioskować, aby sąd zażądał dowodów od osoby, która je posiada. Dowody należy dostarczać na nośniku na którym je utrwalono.
6. Jeżeli zgłaszamy przestępstwo, którego ofiarą jest nasze dziecko musimy liczyć się z faktem, że będzie brało udział w postępowaniu jako świadek.

Wzór nr 3

Miejscowość, data.....
Prokuratura Rejonowa w
..... (imię i nazwisko)
..... (adres)
Przedstawiciel ustawy małoletniej pokrzywdzonej: (imię, nazwisko, adres)
Zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa
Składam zawiadomienie podejrzenia popełnienia przestępstwa włamania do poczty e-mail oraz na blog na szkodę mojej małoletniej córki, ur..... przez..... (imię, nazwisko) (imię, nazwisko sprawcy)

W dniu^(data) córka poinformowała mnie, że ktoś czyta jej wiadomości i z jej konta wysyła wiadomości do jej przyjaciółek z obraźliwymi i wulgarnymi treściami. Również na blogu córki pojawiły się treści, których ona nie umieszczała, i nie chce aby one się tam znalazły. Córka podejrzewa, że ktoś włamał się na jej konto e-mail oraz na blog i je wykorzystuje do dokonywania czynów zabronionych. Matka przyjaciółki mojej córki.....^(imię, nazwisko) spotkała się ze mną aby poinformować mnie, że jej córka otrzymuje obraźliwe e-maile od mojej córki i żąda zaprzestania takich działań. Ani ja ani córka nie mamy na ten fakt wpływu i nie jesteśmy w stanie kontrolować tej sytuacji.

Córka ma problemy w szkole z powodu tych włamań, dzieci odnoszą się do niej wrogo od momentu rozstania obraźliwych e-maili przez włamywacza.

Dowód: Opinia psychologa szkolnego.

Wnoszę o ściganie sprawcy.

Wnoszę również o przeprowadzenie następujących dowodów:

1. Przesłuchanie
2. Dołączenie do akt sprawy opinii psychologa.
3. Przeprowadzenie ekspertyzy komputera córki.

Załączniki:

Odpisy pisma

.....
Podpis osoby składającej zawiadomienie

Uwagi:

1. Zawiadomienie należy złożyć do prokuratury rejonowej właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
2. Nie jest konieczne wskazywanie nazwy przestępstwa, które zostało popełnione, należy jednak opisać jakie działania miały miejsce.
3. Nie jest konieczne wskazywanie danych personalnych sprawcy jeżeli ich nie znamy, jeżeli wiemy jednak kto jest sprawcą, musimy to ujawnić.

4. Opis sytuacji, która miała miejsce, należy sporządzić zgodnie z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np. kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo).
5. Jeżeli zgłaszamy przestępstwo, którego ofiarą jest nasze dziecko, musimy liczyć się z faktem, że będzie brało udział w postępowaniu jako świadek.

Wzór nr 4

Miejscowość, data
Komenda Policji w
..... (imię i nazwisko)
..... (adres)
Zawiadomienie o popełnieniu wykroczenia
Składam zawiadomienie podejrzenia popełnienia wykroczenia poprzez umieszczenie na forum dyskusyjnym „Klub Myszki Miki” treści o charakterze wulgarnym, wyzwisk, itd. Przez uczestnika forum o nicku „Piotruś Pan”.
Uzasadnienie
Mój 10-letni syn jest uczestnikiem forum dyskusyjnego w Internecie „Klub Myszki Miki”, w dniu przyszedł do mnie i zapytał co to znaczy „popierdolony popapraniec”. Powiedział mi, że od pewnego czasu ktoś wpisuje na forum takie słowa. Weszłam na forum i zobaczyłam, że od około tygodnia regularnie ta sama osoba o nicku „Piotruś Pan” wchodzi na forum i wyzywa dzieci, umieszcza we wpisach same wulgarnie sformułowania i treści obelżywe. Na wpis aby się wycofała zareagowała jeszcze większą

ilością wulgarnych wpisów. Również administrator, którego o tym fakcie poinformowałam nie potrafi poradzić sobie z tym problemem. Wnoszę zatem aby policja przeprowadziła dochodzenie oraz wykryła i ukarała sprawcę.

Załączniki:

Odpisy pisma

.....
Podpis osoby składającej zawiadomienie

Uwagi:

6. Zawiadomienie należy złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.
7. Nie jest konieczne wskazywanie nazwy przestępstwa, które zostało popełnione, należy jednak opisać jakie działania miały miejsce.
8. Nie jest konieczne wskazywanie danych personalnych sprawcy jeżeli ich nie znamy, jednak jeżeli wiemy kto jest sprawcą musimy to ujawnić.
9. Opis sytuacji, która miała miejsce należy sporządzić zgodnie z tym, co się wydarzyło (ważne jest, by zaznaczyć np. kiedy i gdzie miało miejsce zdarzenie, kto mógł je widzieć/wiedzieć o nim, kto mógł popełnić przestępstwo).